זהות מקצועית ומחויבות מקצועית של העובדים הסוציאליים במערכת הבריאות בקהילה

גב' טלי צינמון, ד"ר פאולה פדר-בוביס, המחלקה למדיניות וניהול מערכות בריאות, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב

רקע

הזהות המקצועית של העובדים הסוציאליים (עו"ס) מושתתת על בסיס ערכי מקצועי ועל עקרונות צדק חברתי וכבוד האדם. העו"ס במערכת הבריאות בקהילה, חווים מתחים בין מחויבותם למקצוע ואמונותיהם המקצועיות לבין הדרישות והאילוצים הארגוניים

מטרות

* לבדוק את רמת הזהות המקצועית והמחויבות המקצועית בהשוואה למחויבות הארגונית של העו"ס * למפות את הגורמים המשפיעים על זהותם המקצועית ועל מחויבותם המקצועית * לבחון את תפיסות העו"ס על יכולתם לבטא את זהותם המקצועית בתפקידם

שיטה

מחקר משולב שיטות בקרב עו"ס מ-4 קופות חולים בתפקידי שטח, הדרכה וניהול נערך ב-2019-2020

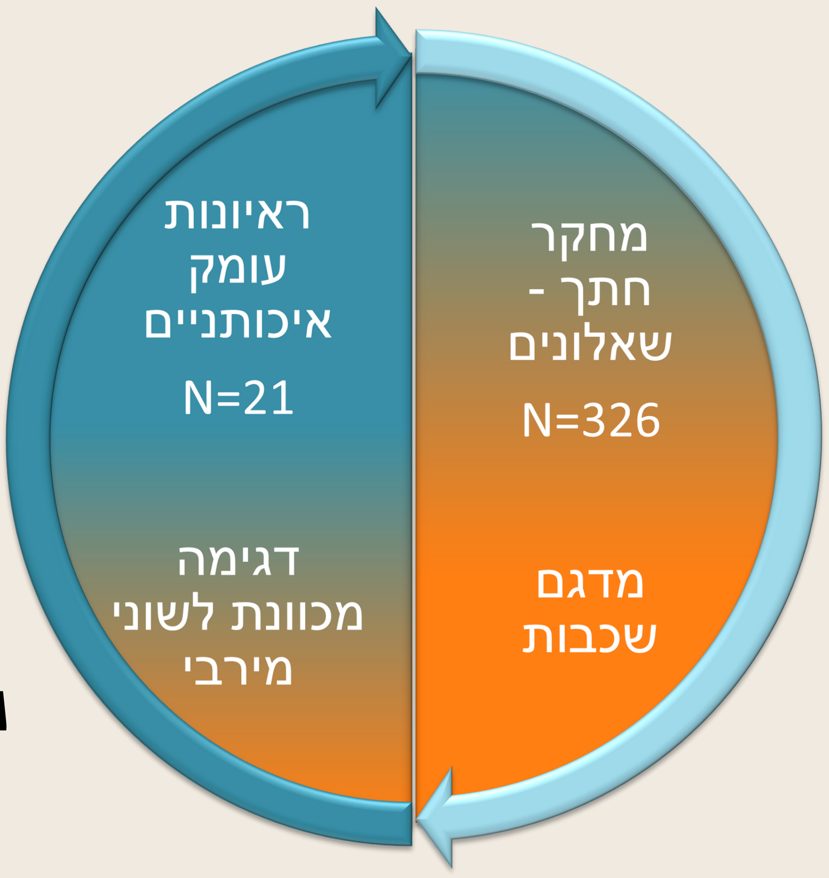

מחקר - חתך שאלונים

N=326

מדגם שכבות

ראיונות עומק איכותניים

N=21

דגימה מכוונת לשונות מירבי

ממצאים

בניתוח הראיונות זוהו שלושה דפוסים של עיצוב הזהות בהקשר הארגוני: בשני קצוות הרצף - הצמדות לזהות המקצועית, והיטמעות בזהות הארגונית. בתווך **זהות משלבת** המאפשרת להישען על הזהות המקצועית המקורית ולהוסיף לה נדבך נוסף כמומחים בבריאות, הזדמנות לפיתוח מקצועי ולשיפור מתן הטיפול למטופלים

"רובנו עובדים על אותם הערכים אבל המקום שבו אתה עובד גם מעצב אותך והייחודיות שלנו בקופות החולים שאנחנו יודעים לדבר את השפה הרפואית, [...] אז את הבסיס יש לכל העו"ס, אבל כל אחד שעובד במסגרת, יש לו נדבכים נוספים שמייחדים אותו, שמאפשרים לסייע יותר טוב למטופל" (ט)

◆

"פתאום באמת יש איזה תחושה של שותפות, ואפשר לתת למשפחה הרבה יותר, כי יש כמה אנשי מקצוע שיכולים ככה להתרשם, ולתת מהמקום שלהם. אז יש לזה יתרונות" (ר)

מקדמי רגרסיה מתוקננים (β) **לבדיקת התרומה הנפרדת** של משתני המחקר למשתנים התלויים

משתנים מסבירים	מחויבות מקצועית	זהות מקצועית
שלב 2א		
מחויבות ארגונית	.55***	.38***
∆R2	.22***	.11***
שלב 2ב		
אוטונומיה מקצועית	.22***	.25***
∆R2	.05***	.06***
שלב 2ג		
עמימות בתפקיד	-.39***	-.31***
∆R2	.14***	.09***
שלב 2ד		
תמיכת הארגון בערכי המקצוע	.44***	.42***
∆R2	.18***	.16***
שלב 2ה		
הערכה עצמית	.34***	.35***
∆R2	.11***	.12***

למחויבות הארגונית תרומה ייחודית להסבר המחויבות המקצועית והזהות המקצועית

מקדמי רגרסיה מתוקננים (β) **לבדיקת התרומה המשולבת** של משתני המחקר למשתנים התלויים

משתנים מסבירים	מחויבות מקצועית	זהות מקצועית
שלב 1 - משתני רקע		
R^2	.09**	.07*
F(12,313)	2.69**	1.82*
שלב 2		
מחויבות ארגונית	.34***	.07
אוטונומיה מקצועית	-.06	.03
עמימות בתפקיד	-.13*	-.06
תמיכת הארגון בערכי המקצוע	.18**	.27***
הערכה עצמית	.17**	.23***
ΔR^2	.29***	.22***
R^2	.39***	.29***
F(17,308)	11.44***	7.39***

בבדיקת התרומה המשולבת, למחויבות ארגונית התרומה הגבוהה ביותר להסבר מחויבות מקצועית

מסקנות

המחקר מצביע על דו-קיום בין זהויות המאפשר לעו"ס לשלב בין מחויבותם לארגון למחויבותם למקצוע. לשם כך, עליהם להיות בעלי זהות איתנה והערכה עצמית גבוהה ולחוש שהארגון תומך בערכיהם, שאלו תואמים את מטרות הארגון ושיש להם החופש לבטא את אמונותיהם בתפקידם. לממצאים אלו חשיבות לאור תרומתם הייחודית של העו"ס למערכת הבריאות והאתגר לשמרם במערכת